

RELAȚIA ȘCOALĂ-FAMILIE-COMUNITATE

„Prezența părinților poate transforma culturașcolii.”

(S. L. Lightfoot)

Copilul este o ființă cu însușiri calitative diferite de cele ale adultului și are în mod legitim dreptul de a ocupa o poziție privilegiată și de a se bucura de un „tratament” specific. Sănătatea, dezvoltarea și educația copilului trebuie să fie în centrul preocupărilor familiei.

Educația nu este numai pregătirea școlară, ci este înțeleasă tot mai mult ca un flux continuu de influențe modelatoare și transformatoare exercitate pe tot parcursul vieții individului. Ele construiesc, modelează și transformă personalitatea, dar e necesară corespondența cu nevoile și cerințele individuale. Educația este eficientă atunci când consideră copilul în centrul ei ca parte activă și motivată la propria devenire. Școala este factorul primordial și extrem de important, dar ea nu este totul, ea are nevoie de familie, de comunitate, de întreaga societate pentru a sprijini și îndruma omul în devenire. De aceea, rolul familiei nu trebuie diminuat, ea este leagănul social al copilului și sprijinul său pe aproape toată viața.

Familia este primul mediu în care copilul experimentează relații și el va dezvolta relații în afara acestui mediu pornind de la modelele pe care le-a preluat de aici. De aceea un copil are nevoie de legături emoționale stabile, de sentimentul apartenenței necondiționate la un grup de persoane, de un mediu securizat care să-i permită experiențe normale de viață.

Dezvoltarea personalității copilului este rezultatul unui ansamblu de factori: familia, școlari, comunitari. Factorii familiai sunt cei mai importanți în dezvoltarea unei personalități armonioase, în securitatea fizică, afectivă și materială a copilului. Indiferent de modul de organizare, mediul familial întemeiat pe un sistem de interacțiuni afective intense este apt de a reacționa la trebuințele copilului, de a participa și favoriza elaborarea personalității, a imaginii sale de sine și despre lume.

Familia este cea mai în măsură să răspundă nevoilor copilului, afectiv ceva mai adecvată trebuințelor lui pentru că numai aceste relații afective și sentimente de dragoste îl fac pe părinte să înțeleagă și să intuiască copilul și starea lui. În familie își poate satisface nevoile sale primare, își poate manifesta frustrările inevitabile, temperate de dragostea părinților. În familie copilul poate să-și investească toate resursele emoționale și să învețe să și le controleze pentru că aici ar trebui să fie în mod sigur un mediu mai ales afectiv – garanție pentru o dezvoltare armonioasă.

Pentru realizarea acestui scop unic este necesară unitatea de acțiune, concordanța dintre mijloacele specifice de influențare folosite de aceste două instituții sociale.

Școala este interesată să colaboreze cu familia, să-și facă din ea un aliat, pentru ca acțiunea sa educativă să fie mai profundă și de durată. Colaborarea școlii cu familia este necesară și în vederea unei informări reciproce cu privire la dezvoltarea copilului, la comportarea lui.

În general, toată lumea apreciază efectele benefice ale unei participări foarte active a părinților la activitățile școlare. Numeroase cercetări la nivel de învățământ primar și chiar secundar au pus în evidență aspectul determinant al calității interacțiunii dintre familie și școală asupra educației copiilor.

Această recunoaștere a importanței părinților în favorizarea succesului școlar al tinerilor a determinat autoritățile educative să susțină necesitatea întăririi legăturilor dintre părinți și școală. De altfel, în contextul actual, aceste legături par a fi mai necesare ca niciodată. Atât părinții cât și cadrele didactice beneficiază de avantajele unei astfel de colaborări. Binefacerile sunt numeroase, începând cu o mai bună cunoaștere reciprocă și depășirea stereotipurilor, și continuând cu identificarea unor interese comune în beneficiul copiilor. În sfârșit, colaborarea este benefică și pentru școală, părinții aducând deseori resurse suplimentare ce pot susține rolul educativ al școlii dar oferă și un cadru pentru o continuă reevaluare.

Un raport asupra relațiilor dintre școală și familie în țările Comunitatii Europene, bazat pe cercetari comparative, documentare și empirice enumeră patru motive pentru care școala și familia se străduiesc să stabilească legături între ele:

- părinții sunt juridic responsabili de educația copiilor lor;
- învățământul nu este decât o parte din educația copilului, iar o bună parte a educației se petrece în afara școlii;
- cercetările pun în evidență influența atitudinii parentale asupra rezultatelor școlare ale elevilor, în special asupra motivațiilor învățării, precum și faptul că unele comportamente ale părinților pot fi favorizate datorită dialogului cu școala;
- grupurile sociale implicate în instituția școlară (în special părinții și profesorii) au dreptul să influențeze gestiunea școlară.

Moduri de participare a părinților

Părinții elevilor dintr-o clasă formează rareori un grup omogen și nu dispun toți de aceleași mijloace pentru a se implica în mod activ în activitățile școlii. Cooperarea lor cu mediul școlar trebuie, deci, să ia forme diverse pentru a răspunde nevoilor și disponibilităților lor. Anumiți părinți sunt pregătiți să consacre mai mult timp și energie pentru participarea la activități. Unii dintre ei nu sunt disponibili decât în mod punctual și pot să participe la un eveniment special (de exemplu să însoțească grupul de elevi cu ocazia vizitării unui muzeu). Alții dispun de suficient de mult timp liber, energie și cunoștințe pentru a putea aduce o contribuție mai importantă școlii. Unii pot veni în clasă pentru a susține o expunere pe o anumită temă (legată de locul lor de muncă, tradițiile lor culturale, anumite experiențe de viață specifice sau de modul cum își petrec timpul liber). Alții sunt pregătiți să se implice în animarea unor grupuri de întraajutorare de părinți, care abordează probleme particulare.

Tipuri de programe de colaborare între școală și familie

O serie de programe au încercat să promoveze o participare mai activă a părinților la activitățile școlii și au propus diferite forme de activități de colaborare. Anumite practici au drept obiectiv ameliorarea relațiilor dintre familie și școală: în cadrul acestor programe, părinții contribuie la elaborarea și realizarea unor activități care stimulează schimbul de informații și care favorizează relațiile interpersonale armonioase. Aceste activități pot lua diferite forme: vizite reciproce, un club al părinților în școală, comunicare scrisă, prânzuri sau cine comunitare, adunări informative.

În cadrul programelor vizând sprijinul școlar, părinții sunt invitați să se implice în conceperea și susținerea unor proiecte școlare. Poate fi vorba despre strângerea de fonduri,

de asistență directă(zugrăvire, donație de haine, reparații etc.), de însoțirea elevilor cu ocazia excursiilor, de conferințe, despre predarea unei arte sau despre o activitate distractivă, despre organizarea de evenimente sociale sau culturale.

Parteneriatele dintre școală și familii pot: a. ajuta profesorii în munca lor; b. perfecționa abilitățile școlare ale elevilor; c. îmbunătăți programele de studiu și climatul școlar; d. îmbunătăți abilitățile educaționale ale părinților; e. dezvolta abilitățile de lideri ale părinților; f. conecta familiile cu membrii școlii.

În ceea ce privește relația școală-familie, se impun deschideri oferite părinților privind aspectele școlare, psihopedagogice, pe lângă aspectele medicale, juridice etc.

După John Dewey, „educația este un proces al vieții, și nu o pregătire pentru viață. Cred că școala trebuie să reprezinte viața actuală, viață tot atât de reală și de vitală pentru copil ca aceea pe care el o duce în familia lui, cu vecinii săi, pe locurile lui de joacă”.

Fiecare copil este unic în felul lui, este o minune irepetabilă și ar fi păcat ca prin acțiunea noastră să uniformizăm aceste individualități. Personalitatea micului școlar este în formare, deoarece este rezultatul unei evoluții lungi, care are loc în primul rând în condițiile interacțiunii cu mediul social. Numai împreună putem reuși să dam societății un cetățean pregătit, gata să infrunte problemele inerente ce apar, capabil să relationeze, să se integreze în societate, să facă față cerințelor acesteia.

**Prof. învățământ primar Agache Marta Cecilia
Școala Gimnazială “Elena Doamna”, Tulcea**

BIBLIOGRAFIE

1. Bonchiș, Elena, Familia și rolul ei în educarea copilului, Editura Polirom, București, 2011
2. Bunescu, G, Alecu, G, Badea, D, Educația părinților, Strategii și programe, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997
3. Șincai Eugenia, Alexandru Gheorghe-"Școala și Familia" - Editura Gheorghe Alexandru, Craiova, 1993;